

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Nobilitaria memoria: Ant. B.
THEOGNIDIS,

PYTHAGO.

RÆ, PHOCYLIDIS, TYR
TÆI, SOLONIS, ET ALIORVM

POEMATA GRAECA.

Seminarij S. Winckleyi. 3

I T E M.

HOMERI PVGNA RANA.

RVMB ET MYRIVM, SINGULA, UT

Lector eruditus, et candidus fatebitur,
accurate, & perspicue reddita
carmine Latino.

A
M. HIERONIMO OSIO
Turingo P. L.

VITEBERGÆ EXCVDEA
bat Laurentius Schuenck.

Anno 1563.

NOBILIBVS, AC STRE,
N VI S, ET DOCTRINA CLARISS: D.
Venceslao à Wrefouitz, & in Byfsitz,
Consiliario Imperatoris Ferdinandi, &
Cubiculario Sereniss: Principis Ferdinan
di, Austriae Archiducis &c: & Fratri hu
ius germano D. Sebastiano in
Tauthouitz & Kystra, D N.
& Patronis suis colendis
Hieronymus O:
fius. S. D.

V AE sunt causæ præ
cipue, quare in literis
multos versari debere
sapientes existiment,
Agnitio videlicet ve
ti Dei, & felix Rerū
publicarum administratio, quarum postea
rior prioris finis rectè perhiberi potest :
Etenim ab initio propterea propicius Des
us voluit genus humanum congregari, vt
inter se alter alterum doceret de pietate,
de veris officijs virtutum, & de Creatore
& conseruatore hominum & omnium
terum, de miserijs huius vitæ, de spe futu
ri seculi, alijsq; rebus ad æternæ salutis pos
sessionem

100/97/33

sessionem cognitu necessarijs. Et hi exigu
congressus postea creuerunt, vt maiores
coetus in vrbib. coirent, donec ad Regno
rum Imperiorumque constitutionem ven
tum est.

Hæ administrationes omnes à Deo id
circo ab initio institutæ sunt, et idcirco ab
ciusdem beneuola nobis clementia seruā
tur, vt ipsi seruiant, vt in Iesaja de Eccles
ia dicitur : Reges erunt tui nutritores.
Iam id manifestum est sine doctis & intel
ligentibus viris in mediocrib. Rebuspu
blicis parum rectè administrari. Eò au
tem Magistratus fuerunt beatores, diu
turnioresque, quò, qui eos gererent, doctis
ores & peritiores essent, & quò plus in sa
pientiæ inuestigatione profecissent. Eorū
demum consilia, eorumque conatus salu
tares fuerunt, si accessit diuina benedictio,
sine qua nihil, etiam inter eos, qui palmā
virtutū præstantiæ, aut sapientiæ sibi mea
ritò vindicarent, felix ex omni parte fuit.

Plurimum certè debent omnes Respu
blicæ bonis literis, quod quam suauiter,
quam pulcrè, quam eleganter Callimachus
his versibus i Hymno in Apollinem scri
pto indicat :

ἀρδεκόμα: Συστά πέδω λέγουσιν ἐλαῖα;
ἢ λίπος ἀπὸ λλωνος ἀποζύουσι μὲθυατ
εἰλαττώ πανάκεαρ, τὸν ἄσει δὲ ὁκευ ἐκφυατ
πρῶκες ξέραζε πέσωσι μάκεια πάντες γένοντο.

Affirmat de vertice Apollinis fragrantissimum balsamum stillare. Quibus verbis ostendit, omnia ibi esse secunda, ubi bona artes coluntur, dominari leges, res. Etè distribui honores, seruari æqualitatem contractum, retineri dominia rerum, amicitias et mutuas conuersationes, florere pacem, quam oleæ significatione veteres ornabant. Quid, quæso, hoc statu est iuscundius? erit certè omnium summum bonum, si modò id, quod summum bonum est, adsit, videlicet vera agnitus & celebrazione diuini nominis. Tale fuit decus totius orbis terrarum vrbs Ierosolyma, cuius gubernator summus ipse Deus fuit.

Iam hoc fateamur, literarum quoque studia esse necessaria, ad veram doctrinā de Deo conseruandam, & quasi fasciolæ, quibus inuolutus est tenellus puer, noster Redemptor. Quanta fuerūt instructi doctrina Prophetæ, Sacerdotes et Apostoli?

Certè citius abolebuntur pietatis semi-

na,

na, si Ecclesiæ doctores excolere sese dif-
ciplinis honestis desinent. Ita neque alios
rectè erudire, neque ipsi rectè discere po-
terunt, nisi fontes inspiciant, quos in lin-
gua Hebræa, Græca & Latina feruari
diuinitus constat.

Semper vero & apud omnes gentes
POESI Sin honore fuit. Nihil enim
est dulcius, quod vehementius animos ho-
minum percellat, & quasi extra se se rapi-
at, quam sonorum, elegans, argutum &
castum carmen, quo vel diuinæ laudes re-
citantur, aut res gestæ heroum celebran-
tur, quod ipsum Musarum proprium est
officium, ut verissimè à Theocrito ī Cha-
ritibus scriptum est.

τοι τό διός κόσμαις μέλε, καὶ ενάριθοῖς,
έμνηθενά τοις, οὐ μνηθενά γεθῶν
κλέανθενά

Quantum Ethnica vetustas Homeris
co poëmati tribuerit, notissimum est, præ-
terea extat grauissimum iudicium Basiliij
de Poematibus Homeri & Hesiodi, πάσα
ποὺς ἐποίκισε, inquit, τῷ ὅμηρῷ καὶ ἡσιοδῷ
καὶ πετρᾶς ἔπαινον. Athenienses Poema Ho-
meri annuatim populo recitari publicè cu-
rârunt. Pausanias autor est se in Heliconē

D

opera Hesiodi in plumbo insculpta vidis-
se: ac Græci hunc Poetam soliti erant edis-
scere, quemadmodum nostri pueri certas
preces ediscunt. Habuerunt etiam vel me-
diocres Poetæ suos Mœcenates ac Patro-
nos omnibus temporibus in familijs sum-
morum Principum, à quibus & in hono-
re habití fuerunt. Simonidem & Aeschi-
lum Hieron Princeps Syracusarum ma-
gnifecit. Anacreontem Teium Polycras-
tes in delitijs habuit. Eurypides apud
Archelaum Macedonem vixit et claruit.
Antigonus Macedonum Rex Aratum
Solensem coluit. Quanti Augustus Cæ-
sar Virgilium fecerit, sermonibus & mo-
numentis doctissimorum virorum cele-
bratum est. Hæc eò commemo-ro, vt, que
dignitas Poeſeos omnibus seculis fuerit,
ostendam. Eſi verò illis summis artifici-
bus me nequaquam an numero, tamen in-
ter eos me libenter refero, qui, quantum
in hoc genere indefesso studio imitationis
possunt, illud omne ad bonas & sanctas
res carmine illuſtrandas conferunt. Re-
ſtissimè enim facere illi existimandi ſunt,
qui co fine ſtudia literarum colunt, vt ſint
vſui

v*is* & orname*n*to Eccles*i*e Christi, et rebus publicis: At contra deridendi & execrandi potius, quām fouendi sunt, qui solam delectationem et voluptates in literis querunt, aut ijs abutuntur, vt plerique Poetarum (de ijs, qui grauia & vtilia posteris tradiderunt, non loquor) quorum perniciofa potius, quām vtilis, cum iuuentuti, tum alijs erit lectio.

Quare magis celebrabimus eos, qui sacras odas scripserunt, vtiles pijs metibus, vt Nazianzenum, Nonnum, Apollinarrem. Scommata, lusus lascivii, aut scurriles infectiones ingenuos homines non deleant. Musæ, vt supra dictum est, castitatem ac grauitatem amant, ac honestatem à Poetis requirunt: Spurcitiam & obicitatem odio prosequuntur. Quamobrem hoc dedit operam, vt mea Musæ Dei: sicut & autorem omnis sapientie celebret: ea consilio recens aliquorundam Græcorum Poëtarum scripta Latino carmine accuratè reddidi, ac typis impressa publicavi. Quia verò veteribus Poetis visitatum fuit ex ordinibus Principum diligere Patronos fautores, quorum autoritate Poë-

mata

mata committidarentur, fecutus exemplū
illorum, quos imitando sumpsi, v. Excel-
lentiarum auspicio, Nobiles ac clarissimi
viri, hoc opus edere volui, quod acerri-
mum studium v. ex: in omnium artium
ac disciplinarum genere, eximius amor ex-
galiteras et earum Professores, grauissimū
iudicium de summis rebus, cum alijs vir-
tutibus, quibus eminentis prorsus, uno omni-
um ore, et corum quidem maximē, quo-
rum iudicia nos meritò admiramur, suspi-
cimus, ac sequimur, in inclyta gente Boic-
onica prædicatur. Non dubito itaque,
quin et has meas lucubrationes ea fitis ac-
cepturi voluntate, & clementia, qua bo-
nas artes omnes prosequimini.

Offero ergo V. excellentijs mearum
operarum opus qualecunque, inéque &
mea studia. V. ex: debita cum obseruan-
tia reverenter commendo, ac oro Deum
æternum Patrem Domini nostri Iesu
Christi, vt Vestrar ex: clementer Spi-
ritu suo sancto regat, tueas-
tur, & conseruet.

A M E N.

CANDIDO LECTO.

R. S.

CVM præter alios autores Græcos, & Theognis
dis sententias ijs enarrarem adolescentibus, qui
me priuato preceptor utuntur, & horum aliquos ad
artem Poëticam proclives, ac idoneos esse uena ipsorum
ostenderet: ut ad exercitia Poëtica meo eos ex
emplo eò magis incitarem, Theognidis, aliorumq;
Græca Poëmata Latino carmine ita quidem uerti, ut &
uerba, & sententias autorum, quantum omnino fieri pos
tuit, disertè & perspicue expresserim, ut non dubitem
candidum, ac eruditum Lectorem fassurum esse, meam
uerisionem uel commentarij loco in hos scriptores esse
posse.

Quanto uero labore opus fuerit antè, quâme
hoc præstare potuerim & propter obscuritatem sen
tentiarum, & confusanciam earundem farraginem
uerum sensum assequi, ac perspicue reddere, lecto
res peritos artis Poëticæ, ac candore, & iudicio præ
ditos indices facio. Adeo autem suaves, ac plenas do
ctrinæ sententias Theognis, Pythagoras, Phocylides,
& reliqui tradiderunt, ut de eis iure dici illud Horatijs
posse uideatur: Omne tulit punctum, qui miscuit utile
dulci.

Hec Poëmata cùm ego, quo potui, Dei beneficio,
carmine perspicue reddiderim, spero hunc meum labo
rem adolescentibus literarum studiosis gratum, ac utili
lem fore. Vale candide Lector, & meas has lucubra
tiunculas qualescumq; boni consule.

imo nini's libere ^{HE-}
et confase. Nemec sine veni

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

τὸν δὲ οὐρανούντος μὲν τελέσει νέοι, καὶ μὲν γέροντες,
ἄργαλέσθαι δὲ πόθῳ τὰς αἱρέσεις πόλις.
καὶ τούτοις οὐδὲ πάντες ἐν ἀνθεώποις ἀρίστοις,
οὐδὲ πάντων πάντες νοεῖ. γῆρας δὲ πόποισι.
οὐδέ ποτε κλέος ἔσθιομέν απόλλυται, οὐδὲν δὲ οὐρανόν,
ἀλλὰ τὸ γῆρας οὐδὲ εἴρηται ἀνάγνωσθαι.
ὅμητες δὲ τοῖς θεοῖς, μηδένοντά τε, μαρνάμενοι τε
γῆρας πάντας θεούς οὐδὲν οὐδὲν, οὐδὲν δὲ οὐρανόν,
πάντες μὲν τούτοις διαφέρειν τοῖς θεοῖς, οὐδὲν δὲ παλαιοί,
πολλά δὲ τῷ πνεύματι παθεῖμεν εἰς οἶδα.
γηράσκωρ δὲ οὐδοῖσι μεταπεριέπει, οὐδέν δὲ αὐτὸν
βλάπτειν, οὐδὲν δὲ αἰδήσει πεικηδέντες.
πάντες δὲ τὸν θεόντος οὐδὲν τοῦτο, οἵτε κατὰ τοὺς
εἰκότες ἐκ χώρας, οἵτε τε παλαιότεροι.
ταῦτα δὲ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς αὔτητοι εἰς ἀκρούντα
παραστῶσι, θυμόν μὲν μεθίειν πολέμου.

τούτοις δὲ καλά ίψ.

Μέγαρις τοι ματάκειτε, κότερον ἄλλημοι εὗστε θυμόρι,
ἢ τέοι, οὐδὲν διαθέτειν αὐτοῖς προϊκτύνοντας
οὐδὲ λίγων μετείνπερ, τὸν εἰρηνών δὲ μοκέττε
κείνοι, ἀτὰς πόλεμού γαῖαν ἀπάγειν εἶχα.

καὶ τοις ἀποθυντίσκωρ οὐσατε ἀκούντατο.
τιμητέν τε γάρ δέ, ηγέρη αὐτοῖς αὐτοῖς μάχεσθαι
γῆρας πέρι, ηγέρη πάντων, καρποῖς τούς ἀλόχους.

δισμήν

Hoc dolor acris agit iuuenes pereunte, senesq;
 Vrbs desiderio totaq; tacta gemit.
 Busto cuius honos manet, & sua fama nepotes,
 Naturumq; genus sera propago trahit.
 Nec decus huic clari perit ullo nominis auo,
 Quo, cum terra tegit, nescius ille mori est.
 Quem Mars præstantem, atq; ausum huius adire tua
 Pro patriæ orbe neci, progenieq; dedit. (multus,
 Effugit hec quod si post acta pericula mortem,
 Victorem meriti gloria quanta manet?
 Hanc iuuenum magno dignatur honore, senumq;
 Turba, bonisq; orcum pluribus usus adit.
 Hunc senio curant confectum, ac lædere ciues
 Nolunt, & tribuunt iusq; fidemq; uiro.
 Cedunt huic iuuenes uicini, huic cana senectus
 Sponte locum, & sedem, cum uenit ille, suam.
 Istius ergo decet superare cacumina laudis,
 Præsentiq; geri pectori Martis opus.

Aus Tertæi, ut Callini.

Quo uirtus uestra usq; iacet, uigor unde redibit
 O iuuenes, hostem nil tolerare pudet?
 Ebria mens adeo est, ut uos in pace putetis
 Nunc positos, bellis cum loca nulla uacent.
 Ergo quis aduersum nunc arma capesset in hostem,
 Et mittet moriens ultima tela manu?
 Laus est pro patrijs armari maxima regnis
 Adserat ut natos, coniugijq; decus.

ΤΥΡΤΑΙ

πίστι μετέστη. Νάραντε δέ ποτε ἔστησε, σύγχρονε κέρδη
 μοῖρα δὲ εἰπεικλωσθεὶς αὐλά τις ἵστηται,
 ἔγχθ ψευδομενθ, οὐδὲ τότε φαίνεται αἰκιμορ
 ἐλσαῖς τὸ πρώτον μηγνυμένον πολέμον.
 οὐ γάρ κατενάντομον γε φυγῆν εἴμαρτιμον δέκιμ
 ἄνδρι, οὐδὲ διέσπασθαι μέγατον οὐδὲντομ.
 πολλάκι διοικήτα φύγον ιδείης ποτορ ἀκόντωμ
 ἔρχεται, τὸν δὲ οἴκῳ μοῖρα κίχνην νεικάτε.
 αλλ' οὐδὲ οὐδὲ εὔπαρε δίδυμον φίλον,
 τὸν δὲ διλίγθω τελείχα τοῦ μέγατον οὐδὲντο.
 λαβὼν γέρες τούτον πόνον οὐκατθρόφεον θέλειον
 νικήσκονται, τρώων δὲ τόξον οὐδὲντο.
 πάντες γάρ μην πύργον τὸν διφένδαλμοῖσι τοῦδεσι,
 ἔνδια γαρ πολλῷ τόξον μοῶν θέλειον.

Τοῦ αὐτοῦ.

Αλλ' οὐδεις τούτον γέρες αὐτονόμον γέρει,
 οὐδεις τούτον, οὐδὲ τούτον αὐτονόμον γέρει.
 μὴ δὲ αὐτούς πλαθεῖν διεμάντει, μηδὲ φοβεῖσθαι,
 οὐδὲ δὲ τούτον αὐτονόμον γέρεις εἶχετε.
 ἐχθροῖς μέντοι τούτον νέμεται, νεικάτε τούτον μελάντας
 αὐγαῖσι μηδενίοιο θύλας.
 οὐδὲ γέρεις αὐτονόμον πολυδικρύτα τούτον γέρεις,
 εντὸν δὲ τούτον εἶδαλέτον πολέμον.
 οὐδὲ μεταξει φεύγοντων τούτον μηδενίοιο τούτον γέρεις,
 τούτοις αὐτοτερέσι μηδενίοιο κόροις ηλάσσαπε.
 οὐδὲ μεν γέρεις τολμῶσι ποτε τούτον μηδενίοιο τούτον γέρεις,
 τούτοις αὐτοχθοῖσι μηδενίοιο τούτον γέρεις.

παντός

Mors alias, non bella geras licet, imminet ultrò,
 Cum Parcæ statuunt, quem uoluere, diem.
 Muniti clypeo robustum pectus abeno
 Obijciant hastas, cum furor arma mouet.
 Lege licet nulli fatorum evadere mortem,
 Sit soboles superæ stirpis alumna licet.
 Forte minus belli, & stridentia tela per auras
 Qui fugit, bunc prensum mors necat atra domi.
 Sed nec amore pari urbs, nec desiderio excipit illum,
 Laudem ceu populi totius alter habet.
 Vrbs desiderio quo tota iacente laborat,
 Hunc & semideis annumerare solet.
 Ceu turrim ante oculos altam quem penè tueruntur,
 Nam, multi poterant quæ minus, unus obit.

Alia Tyrtai.

Quæ uos esse probent genus Herculeum, edite uires.
 Vobis ira Iouis nulla recusat opem.
 Agmine stipatas ne formidate cateruas,
 Dirigite in primos ærea scuta uiros,
 Temnite nunc animas, uitamq; efflare sub auras.
 Quas radij illustrant Sole micante, innet.
 Martis opus dubio ferri lacrymabile casu
 Nostis, & hunc pugnas quæ iubet ira sequi:
 Sæpe fugam uisi dare, sæpe reducere palmarum
 Estis, utroq; labor uos saturasse potest.
 Ergo manent casus cunctis qui uiribus omnes,
 Et, quos primus habet comminus ordo, petunt:

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

PHILIP. MELANTH.

*Mus breuis et saltiens in gurgite Rana palustri,
Dum nulla causa prælia stulta cident:
Fulmineo pugnas Iouis ira fragore diremit,
Et tandem fugiens agmen utrumq; perit:
Sic modo dira serunt ex bellis bella Tyranni,
Nec res, sed cœcos armat utriniq; furor.
Pestiferiq; magis Thebana Sphinge Sophistæ
Verba uenenato friuola felle linunt.
Aspicit hæc uindex oculis Deus omnia iustis,
Nec, graue cum sparget fulmen, inermis erit.
Gnate Dei bonitate tua mala tanta leuato,
Et serues coetus Christe regasq; pios.*

ERRATVM.

Pag. A. facie 15. Versu 18. lege pro iam d.

Pag: B. facie 12. post Distichum tertium adde
hos uersus.

*Tanta uiro nulli contingunt, quanta quis optat,
Eret impossibili sepe labore malum.*

